

KARTA KURSU

Nazwa	Konwersatorium filozoficzne II: Józef Tischner o nadziei
Nazwa w j. ang.	Józef Tischner on hope

Koordynator	dr Łukasz Kołoczek	Zespół dydaktyczny
Semestr studiów	II	
Punktacja ECTS*	3	

Opis kursu (cele kształcenia)

Józef Tischner to polski filozof, zmarły w 2000 roku, bardzo popularny w pokoleniu Waszych rodziców i dziadków. Wybrałem z jego dorobku teksty, które wpisują się w nurt „terapeutyczny”. W wydaniu Tischnera chodzi o etykę jako sztukę terapeutyczną. Diagnoza Tischnera polega na tym, że człowiek jemu współczesny (być może także dzisiejszy – zastanowimy się nad tym) zarażony jest chorobą nadziei. Poprzez to, że jego nadzieja nie jest „rzetelna”, lecz zmałała, skarlłowaciła, cierpi i nie potrafi nawiązywać wartościowych kontaktów z innymi. Przyjrzymy się szczegółom tej diagnozy i zobaczymy, jakie rozwiązania proponuje Tischner. Porozmawiamy też o tym, czy te rozwiązania są w jakiejś mierze dziś aktualne.

Warunki wstępne

Wiedza	Wiedza ogólna nabyta w toku kształcenia w szkole średniej, wybrane zagadnienia filozoficzne.
Umiejętności	
Kursy	Wprowadzenie do filozofii

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 – Zna zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i nauce zwłaszcza socjologią.	K_W01
	W02 – Posiada wiedzę dotyczącą najważniejszych problemów filozoficznych ze szczególnym uwzględnieniem antropologii filozoficznej i etyki współczesnej.	K_W02 K_W13, K_W15

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 – Posiada umiejętność artykułowania i uzasadniania własnych poglądów w mowie. Samodzielnie myśli i krytycznie ustosunkowuje się do zastanej rzeczywistości.	K_U05
	U02 – Prowadzi pogłębioną refleksję nad własnym życiem (jego celami, sposobami ich realizacji, hierarchiami wartości) oraz nad relacjami z innymi ludźmi	K_U06 , K_U07, K_U08,

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 – Kształtuje osobistą niezależność w myśleniu i sądach, jest krytyczny, a zarazem otwarty w swoich wypowiedziach na cudze argumenty, jest otwarty i tolerancyjny wobec odmiennych poglądów.	K_K02, K_K05,
	K02 – Jest świadomy wyznawanych przez siebie wartości, zdaje sobie sprawę z potrzeby ciągłego rozwoju intelektualnego i moralnego.	K_K04

Organizacja													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin		30											

Opis metod prowadzenia zajęć

Lektura tekstów filozoficznych.

Elementy wykładu objaśniającego kontekst czytanych tekstów.

Praca w grupach – przygotowanie referatu, a następnie poprowadzenie dyskusji z całą grupą.

Dyskusja oparta na тезach i argumentach wydobytych z tekstów źródłowych oraz ich krytyce.

Próby formułowania w dyskusji własnego stanowiska.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X	X		x		
W02								X	X		x		
U01								X	X		x		
U02								X	X		x		
U03								X	X		x		
K01								X	X		x		
K02								X	X		x		

Kryteria oceny	Na ocenę 2 student:	Na ocenę 3 student:	Na ocenę 4 student:	Na ocenę 5 student:
Wiedza	NIE potrafi, przynajmniej w 50 %, zdefiniować i objaśnić podstawowych pojęć, nie zna najważniejszych problemów i stanowisk aksjologicznych.	W przynajmniej 50 % potrafi zdefiniować i objaśnić podstawowe pojęcia, zna najważniejszych problemy i stanowiska aksjologiczne.	W przynajmniej 75 % potrafi zdefiniować i objaśnić podstawowe pojęcia, zna najważniejszych problemy i stanowiska aksjologiczne.	W przynajmniej 90 % potrafi zdefiniować i objaśnić podstawowe pojęcia, zna najważniejszych problemy i stanowiska aksjologiczne oraz wykazuje zdolności interpretacyjne i komparatystyczne.

Umiejętności	Student nie potrafi opracować zadanego tematu z zakresu aksjologii w postaci prezentacji/referatu na poziomie minimalnym - 50 %. Nie uczestniczy w dyskusjach, nie opracowuje indywidualnie zadań zadanych przez prowadzącego.	Student opracował zadany temat z zakresu aksjologii w postaci prezentacji/referatu na poziomie przynajmniej 50 %. Sporadycznie zabiera głos w dyskusjach, odwołując się do materiału tekstowego zadanego przez prowadzącego do opracowania indywidualnie.	Student opracował zadany temat z zakresu aksjologii w postaci prezentacji/referatu na poziomie przynajmniej 75 %. Aktywnie uczestniczy w dyskusjach, odwołując się do materiału tekstowego zadanego przez prowadzącego do opracowania indywidualnie.	Student opracował zadany temat z zakresu aksjologii w postaci prezentacji/referatu na poziomie przynajmniej 90 %. Aktywnie uczestniczy w dyskusjach, odwołując się do materiału tekstowego zadanego przez prowadzącego do opracowania indywidualnie.
Kompetencje społeczne	Student nie przygotowuje się do zajęć, nie dostrzega potrzeby uczenia się. W dyskusji przejawia brak zrozumienia innych i tolerancji lub nie zabiera głosu w ogóle.	Student wykazuje gotowość i chęć zdobywania wiedzy poprzez przygotowywanie się do zajęć, sporadyczny udział w dyskusji oraz otwartość wobec innych.	Student wykazuje gotowość i chęć zdobywania wiedzy poprzez systematyczne przygotowywanie się do zajęć, spontaniczny udział w dyskusji, zdrowy krytycyzm oraz otwartość wobec innych.	Student wykazuje gotowość i chęć zdobywania wiedzy poprzez systematyczne przygotowywanie się do zajęć, aktywny i twórczy udział w dyskusji, zdrowy krytycyzm oraz otwartość wobec innych.

Uwagi	Na zakończenie zajęć odbędzie się rozmowa z każdym z uczestnikiem, w czasie której podzieli się swoją opinią na przewodni temat kursu. Obecność na zajęciach jest obowiązkowa Warunkiem zaliczenia będzie zatem: - obecność, - udział w grupowym referacie - rozmowa końcowa
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Zajęcia organizacyjne: wprowadzenie w zagadnienie nadziei
2. Krótkie przedstawienie Tischnera, lektura Czym jest filozofia, którą uprawiam?
3. praca nad tekstem: Myślenie z wnętrza metafory
4. praca nad tekstem: Ludzie z kryjówek
5. praca nad tekstem: Chochół sarmackiej melancholii
6. praca nad tekstem: Sztuka Etyki
7. praca nad tekstem: Filozofia i ludzkie sprawy człowiek
8. praca nad tekstem: Filozofia wypróbowanej nadziei
9. praca nad tekstem: Odziedziczyć nadzieję + Nadzieja akt powiernictwa
10. praca nad tekstem: Etyka Solidarności
11. praca nad tekstem: Homo sovieticus
12. praca nad tekstem: Za istnieniem człowieka argument ontologiczny

13. praca nad tekstem: Wojciech Zalewski, Zagadnienie nadziei w myśli filozoficznej Józefa Tischnera
14. praca nad tekstem: Paweł Walczak, Ja aksjologiczne w terapii filozoficznej. Praktyczne implikacje Tischnerowskiej filozofii człowieka

Wykaz literatury podstawowej

1. Tischner Józef, *Filozofia dramatu*, Kraków 2012
2. Tischner Józef, *Etyka solidarności oraz Homo sovieticus*, Kraków 2005.
3. Tischner Józef, *Etyka wartości i nadziei*, w: J. Tischner, J.A. Kłoczowski, *Wobec wartości*, Poznań 2001.
4. Tischner Józef, *Filozofia człowieka dla duszpasterzy i artystów*, Kraków 1991.
5. Tischner Józef, *Inny. Eseje o spotkaniu*, Kraków 2017.
6. Tischner Józef, *Myślenie według wartości*, Kraków 2011.
7. Tischner Józef, *Oby wszyscy tak milczeli o Bogu. Z Józefem Tischnerem rozmawia Anna Karoń-Ostrowska*, Kraków 2015.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Bobko Aleksander, *Wstęp. Józefa Tischnera myślenie o człowieku*, w: J. Tischner, *O człowieku. Wybór pism filozoficznych*, red. A. Bobko, Wrocław – Warszawa – Kraków 2003, s. V–L.
2. Bonowicz Wojciech, *Tischner. Biografia*, Kraków 2020.
3. Dybel Paweł, *Oblicza hermeneutyki*, Kraków 2012.
4. Freud Zygmun, *Żaloba i melancholia*, w: tenże, *Psychologia nieświadomości*, przeł. R. Reszke, Warszawa 2007, s. 147–159.
5. Galarowicz Jan, *Józef Tischner*, w: tenże, *Antropodramatyka. Krakowska szkoła antropologiczna*, Kraków 2021, s. 337 – 467.
6. Kołoczek Łukasz, *Filozofia dramatu Tischnera jako onto-teo-logia*, w: *Kryzys wartości — wartość kryzysu*, red. P. Korobczak, „Filozofia XLV”, Wrocław 2020, s. 23–50.
7. Kołoczek Łukasz, *Solidarność w krainie schorowanej wyobraźni*, „Przegląd Polityczny” 2016, nr 137, s. 116–123.
8. Kołoczek Łukasz, *Struktury uczestnictwa w filozofii dramatu Józefa Tischnera*, „Logos i Ethos” 2018, nr 1 (24), s. 53–79.
9. Kołoczek Łukasz, *Tischner: Czy zło jest demoniczne?*, w: *Filozofia wobec zła. Od spekulacji do transgresji / Philosophy and Evil. From Speculation to Transgression*, red. M.

Drwięga, R. Strzelecki, Kraków 2018, s 79–99.

10. Kot Dobrosław, *Myślenie dramatyczne*, Kraków 2016.
11. Lévinas Emmanuel, *Całość i nieskończoność. Esej o zewnętrzności*, przeł. M. Kowalska, Warszawa 2002.
12. Lévinas Emmanuel, *Istniejący i istnienie*, przeł. J. Margański, Kraków 2006.
13. Nietzsche Fryderyk, *Poza dobrem i złem*, przeł. P. Pieniążek, w: F. Nietzsche, *Dzieła wszystkie*, t. 5: *Poza dobrem i złem. Z genealogii moralności*, Łódź 2018, s 35–212.
14. Nietzsche Fryderyk, *To rzekł Zaratustra*, przeł. S. Lisiecka, Z. Jaskuła, Warszawa 1999.
15. Stachewicz Krzysztof, *Józefa Tischnera myślenie według czy przeciw wartościom?*, „Filozofia Chrześcijańska” 2011, t. 8: *Osoba i wartości*, s. 47–59.
16. Szwed Antoni, *Tischner jako filozof egzystencji*, „Znak” 2004, nr 5, s. 15–18.
17. Tischner Józef, *Fenomenologia świadomości egotycznej*, w: tenże, *Studia z filozofii świadomości*, oprac. A. Węgrzecki, Kraków 2006, s. 129–422.
18. Tischner Józef, *Drogi i bezdroża miłosierdzia*, Kraków 1999.
19. Tischner Józef, *Filozofia dramatu*, Kraków 2012.
20. Tischner Józef, *Ja transcendentalne w filozofii Edmunda Husserla*, w: tenże, *Studia z filozofii świadomości*, oprac. A. Węgrzecki, Kraków 2006, s. 3–127.
21. Tischner Józef, *Spotkanie z myślą Lévinasa*, w: E. Lévinas, *Etyka i nieskończony. Rozmowy z Philippe'em Nemo*, przeł. B. Opolska-Kokoszka, Kraków 1991 s. 5–14.
22. Tischner Józef, *Spotkanie. Z ks. Józefem Tischnerem rozmawia Anna Karoń-Ostrowska*, Kraków 2003.
23. Tischner Józef, *Spowiedź rewolucjonisty. Czytając „Fenomenologię ducha” Hegla*, Kraków 1993.
24. Tischner Józef, *Spór o istnienie człowieka*, Kraków 2011.
25. Tischner Józef, *Świat ludzkiej nadziei. Wybór szkiców filozoficznych 1966–1975*, Kraków 1994.
26. Tischner Józef, *Współczesna filozofia ludzkiego dramatu. Wykłady*, oprac. D. Kot, A. Węgrzecki, Kraków 2012.
27. Tischner Józef, *Zarys filozofii człowieka dla duszpasterzy i artystów*, Kraków 1991.
28. Wesołowska Agnieszka, *Fenomenologia jako możliwość filozofii dramatu Józefa Tischnera*, Katowice 2012.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	-
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30

	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	28
	Przygotowanie pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		75
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3